

Brüsszel, 2024. november 29.
(OR. en)

16181/24

RECH 521
AGRI 835
COMPET 1159
COWEB 191

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Dátum: 2024. november 29.

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 15304/24 + COR 1

Tárgy: A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásnak, az élelmiszerrendszerek biztonságának és a bioökonómia elterjesztésének a Közép- és Kelet-Európában rejlő potenciál kiaknázásával történő előmozdítását célzó, egész Európára kiterjedő lehetséges K+I kezdeményezés
– A Tanács következtetései (2024. november 29.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak *a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásnak, az élelmiszerrendszerek biztonságának és a bioökonómia elterjesztésének a Közép- és Kelet-Európában rejlő potenciál kiaknázásával történő előmozdítását célzó, egész Európára kiterjedő lehetséges K+I kezdeményezésről* szóló tanácsi következtetéseket, amelyet a Tanács a 2024. november 29-én tartott 4063. ülésén jóváhagyott.

**A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ
FENNTARTHATÓ GAZDÁLKODÁSNAK, AZ ÉLELMISZERRENDSZEREK
BIZTONSÁGÁNAK ÉS A BIOÖKONÓMIA ELTERJESZTÉSÉNEK A KÖZÉP- ÉS
KELET-EURÓPÁBAN REJLŐ POTENCIÁL KIAKNÁZÁSÁVAL TÖRTÉNŐ
ELŐMOZDÍTÁSÁT CÉLZÓ, EGÉSZ EURÓPÁRA KITERJEDŐ LEHETSÉGES K+I
KEZDEMÉNYEZÉSRŐL**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

EMLÉKEZTETVE:

- az Európai Tanács 2022. június 23–24-i következtetéseire¹, amelyekben elismeri Ukrajna, a Moldovai Köztársaság és Grúzia európai perspektíváját, ugyanakkor kifejezi teljes és egyértelmű elkötelezettségét a Nyugat-Balkán uniós tagsági perspektívája mellett;
- az EU versenyképességéről szóló, 2023. október 26–27-i európai tanácsi következtetésekre², amelyekben az Európai Tanács hangsúlyozta, hogy az Európai Uniónak olyan erős gazdasági bázisra van szüksége, amely mind belső, mind globális viszonylatban biztosítja hosszú távú versenyképességét és az egyenlő versenyfeltételeket;
- a „Fenntartható biogazdaság Európa számára: a gazdaság, a társadalom és a környezet közötti kapcsolat megerősítése” című aktualizált biogazdasági stratégiáról szóló 2019. november 29-i következtetéseire³, melyekben elismeri a BIOEAST szerepét az uniós bioökonómiai stratégia végrehajtásában;
- az európai kutatási és innovációs paktumról szóló 2021. november 26-i tanácsi ajánlásra⁴, amely az Európai Bizottság „Új EKT a kutatás és az innováció szolgálatában” című közleményéhez kapcsolódik;

¹ EUCO 24/22.

² EUCO 14/23.

³ 14594/19.

⁴ 13701/21.

- „A bioökonómiában rejlő lehetőségekről a jelenlegi kihívások fényében, különös tekintettel a vidéki területekre” című, 2023. április 25-i következtetéseire⁵, amelyben arra ösztönözte a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a BIOEAST keretében folytatott együttműködést;
- „A zöld, digitális és reziliens jövőnkét előmozdító versenyképes európai ipar” című, 2024. május 24-i következtetéseire⁶, amelyekben sürgette a Bizottságot, hogy ismerje el a biotechnológiát és a bioalapú gazdaságot az EU iparpolitikájának elemi részeként, továbbá biztosítsa a koordinációt a szakpolitikai koherencia fokozása érdekében;
- az európai zöld megállapodásról⁷, a tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervről⁸, a „2023. évi eredményjelentés az éghajlatváltozás elleni uniós fellépésről” című⁹, „A jövőnk biztosítása – Európa 2040-re kitűzött éghajlat-politikai célja, valamint útja a 2050-ig megvalósítandó klímasemlegesség, továbbá a fenntartható, igazságos és virágzó társadalom felé” című¹⁰, valamint „A természettel közösen épített jövő: a biotechnológia és a biogyártás fellendítése az EU-ban” című¹¹ európai bizottsági közleményekre és az azokat kísérő dokumentumokra, amelyek hangsúlyozzák, hogy a bioökonómia fontos szerepet játszik a zöld átállás és az európai versenyképesség támogatásában;

⁵ 8406/23.

⁶ 10127/24.

⁷ COM(2019) 640 final.

⁸ COM(2020) 98 final.

⁹ COM(2023) 653 final.

¹⁰ COM(2024) 63 final.

¹¹ COM(2024) 137 final.

1. ELISMERI, hogy az európai zöld megállapodás 2030-ra és 2050-re vonatkozó közép- és hosszú távú céljainak elérése a biomassza, többek között a biohulladék fenntartható termelésén és felhasználásán is múlik. HANGSÚLYOZZA, hogy a fenntartható és körforgásos bioökonómia segítheti egyrészt az európai zöld megállapodás céljainak elérését, másrészt Európa versenyképességének fellendítését is. ÜDVÖZLI az uniós bioökonómiai stratégia 2025 végére tervezett aktualizálását, melynek során figyelembe kell venni az aktuális társadalmi, demográfiai, gazdasági és környezeti kihívásokat, valamint a bioökonómia ipari dimenzióját és a biotechnológiához és a biogyártáshoz való kapcsolódását, amellyel hozzájárulhat az Unió gazdaságának erősítéséhez. A stratégia aktualizálása során azonban figyelembe kell venni az elővigyázatosság elvét is, és elsőbbséget kell biztosítani a fogyasztók érdekeinek. MEGÁLLAPÍTJA, hogy a fentebb említett stratégiák által kezelt kihívások egyre összetettebbek, és túlmutatnak a tagállami határokon, ezért célszerű lenne egy szélesebb körű nemzetközi együttműködés keretében foglalkozni velük, olyan harmadik országokkal, melyek oszttják az EU értékeit és alapelveit;
2. TUDATÁBAN VAN annak, hogy a fenntarthatóság és a versenyképesség körül viták zajlanak, különösen az olyan nélkülözhetetlen, de ugyanakkor sérülékeny természeti erőforrások tekintetében, mint a talaj, az édesvíz és az ökoszisztéma-szolgáltatások, valamint elismeri az európai élelmiszerrendszerek biztonságának kritikus fontosságát, továbbá a bioalapú innovációban és megoldásokban, valamint a biogyártásban rejlő lehetőségeket Európa társadalmi-gazdasági és fenntartható fejlődésének előmozdítására;
3. HANGSÚLYOZZA a fentiekkel kapcsolatban a folyamatban lévő európai partnerségekben folyó munkát, ideértve különösen egyrészt a Horizont Európa program 6. klaszterében működő partnerségeket, mint például a Körforgásos és Bioalapú Európai Gazdaság Közös Vállalkozás (CBE Közös Vállalkozás), amely az érdekelt felek körét kiszélesítő stratégiát és cselekvési tervet vezetett be az alulreprezentált érdekelt felek és kedvezményezettek mobilizálása céljából, másrészt a földközi-tengeri térségben folytatott kutatási és innovációs partnerség (PRIMA) pozitív példáját, amely az EU szomszédos országaival folytatott megerősített együttműködés eszközeként szolgál. KIEMELI az uniós küldetések közötti szinergia és a velük való komplementaritás fontosságát, ideértve különösen az „Óceánunk és vizeink helyreállítása 2030-ig” és az „Európai talajmegállapodás” elnevezésű küldetéseket;

4. MEGÁLLAPÍTJA, hogy az európai innovációs eredménytábla trendjei azt jelzik, hogy a kelet- és közép-európai tagállamok főként a feltörekvő és mérsékelt innovátorok közé tartoznak, és a keretprogramban való részvételük továbbra is mérsékelt. HANGSÚLYOZZA, hogy nemzeti szinten növelni kell a beruházásokat, és további intézkedéseket kell hozni a részvétel kiszélesítése érdekében, támogatandó a kiváló tudományos eredmények és a bioalapú innovációk cseréjét és hasznosítását az Európai Kutatási Térségben (EKT);
5. MEGÁLLAPÍTJA, hogy elő kell mozdítani az ellátási láncok és az üzleti modellek fenntartható fejlődését többek között a magasabb értékű termékek esetében is, valamint elő kell mozdítani a bioalapú erőforrások helyi feldolgozását a kelet- és közép-európai tagállamokban azáltal, hogy az érdekelt feleket inkluzív és alulról felfelé építkező módon bevonják a kutatásba, az innovációba és a fenntartható bioalapú megoldások elterjesztésébe, hogy ezáltal elősegítsék Európa átállását a körforgásos és fenntartható gazdaságra;
6. NYUGTÁZZA a BIOEAST szerepét az európai zöld és igazságos átmenet támogatásában, valamint azt az előrelépést, amelyet az elmúlt években szilárd koordinációs mechanizmussal, struktúrával és erőforrásokkal rendelkező platformként elért a közös stratégiai kutatási és innovációs (K+I) prioritások azonosításában az agroökológia, az édesvizek rezilienciája, az élelmiszerrendszerek biztonsága, valamint a körforgásos és fenntartható bioökonómia terén. KIEMELI a bioökonómiával kapcsolatos szakpolitikák és szabályozások uniós szintű összehangolásában rejlő potenciált, különösen az ágazatbeli beruházások, kutatás, innováció és fenntartható fejlődés számára kedvező környezet létrehozása tekintetében;
7. NYUGTÁZZA a BIOEAST kezdeményezésben részt vevő 11 tagállam mezőgazdaságért és kutatásért felelős minisztereinek a BIOEAST jövőbeli útját felvázoló 2019-es együttes nyilatkozatban¹² kifejezett kötelezettségvállalását, valamint 10 tagállam mezőgazdaságért és kutatásért felelős minisztereinek a 2024 júliusában aláírt nyilatkozatukban kifejezett ismételt kötelezettségvállalását egy olyan partnerség kialakítására, amellyel kezelni lehet a fenntartható természeti erőforrások, az élelmiszerrendszerek, valamint a bioökonómia kelet- és közép-európai elterjesztése közötti kapcsolatokat;

¹² 9235/19.

8. MEGÁLLAPÍTJA, hogy fel kell lendíteni a nyílt és inkluzív együttműködést az összes uniós tagállam között a bioökonómiával kapcsolatos kutatás és innováció terén, előmozdítva egyúttal a nyugat-balkáni és a tagjelölt országok közötti nyílt együttműködést. NYUGTÁZZA a 10 tagállam által aláírt BIOEAST nyilatkozatban foglalt azon javaslatot, hogy hozzanak létre egy esetleges, egész Európára kiterjedő K+I kezdeményezést a szén-, a víz-, a táplálék- és az energiaciklusokra vonatkozóan a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodással, az élelmiszerrendszerek biztonságával és a bioökonómia elterjesztésével összefüggésben, kiaknázva a kelet- és közép-európai tagállamokban, a Nyugat-Balkánban és a tagjelölt országokban rejlő potenciált, mivel ez – kiváló kutatási eredmények és innovatív megoldások bevezetése és adaptációja révén – kielégítheti a helyi igényeket. A BIOEAST aláírói szerint egy ilyen potenciális kezdeményezés tovább növelhetné Európa versenyképességét a bioökonómia terén – a biogyártást és a biotechnológiát is beleértve –, és egyúttal hozzájárulna a természeti erőforrások védelméhez és hatékony használatához, magán- és közforrásokat igénybe véve az innovatív bioalapú megoldások fellendítéséhez;
9. MEGÁLLAPÍTJA, hogy mélyrehatóbban meg kellene vitatni valamennyi tagállammal és az Európai Bizottsággal azt, hogy a kutatás és az innováció milyen szerepet játszhat a kelet- és közép-európai tagállamok, a Nyugat-Balkán és a tagjelölt államok bioökonómiai potenciáljának kiaknázásában az európai stratégiai autonómia összefüggésében. Egy esetleges új K+I kezdeményezés segíthetne a kulcsfontosságú tudás és know-how biztosításában, a tudománydiplomácia fellendítésében az olyan európai értékek előmozdítása és védelme révén, mint a kutatási etika, az integritás és a nemek közötti egyenlőség, valamint a kapcsolatok, a stabilitás, a jólét és a fenntartható átállás előmozdításában a Nyugat-Balkán és a tagjelölt országok számára, és az agyelszívás kérdését is kezelné. A szinergiák jobb kihasználása és a fokozott részvétel hozzáadott értéket kell, hogy teremtsen az európai K+I ökoszisztéma számára, hozzá kell járulnia az uniós élelmiszerrendszerek biztonságához azáltal, hogy az élelmiszerek biztonságossága, eredetisége és minősége, valamint a hulladékhasznosítás nagyobb figyelmet kapna, továbbá segítenie kell kiaknázni a nem kellőképpen kihasznált biomasszában rejlő lehetőségeket az EU-ban, a Nyugat-Balkánon és a tagjelölt országokban – ami pozitív továbbgyűrűző hatásokkal járna az egységes piacon –, és növelnie kell az európai versenyképességet;

10. HANGSÚLYOZZA a nemzetközi K+I kezdeményezések hozzáadott értékét az ökológiai és digitális kettős átálláshoz, valamint az egészségügyi és társadalmi kihívások leküzdéséhez szükséges új megoldások létrehozásában, és RÁMUTAT ARRA, hogy sürgősen szükség van fenntartható és színvonalasan kidolgozott projektekre, amelyeket rendkívül átlátható módon és szigorú előírásokat követve kell végrehajtani. Egy ilyen új, egész Európára kiterjedő kezdeményezés további stratégiai együttműködést eredményezhetne, és világos célokat kell meghatároznia egyrészt azért, hogy elkerülhető legyen a már meglévő és az új, uniós és nemzeti szintű K+I tevékenységek közötti átfedés és a kettős finanszírozás, másrészt a válságokkal szembeni reziliencia növelése érdekében;
11. Ezért FELKÉRI a Bizottságot – teljes mértékben tiszteletben tartva annak kezdeményezési jogát –, hogy az alkalmazandó eljárásokkal összhangban végezzen hiányelemzést annak céljából, hogy szakértőkkel egyeztetve – minden szóba jöhető lehetőséget megvizsgálva – értékelje, hogy szükség van-e a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásra, az élelmezési rendszerek biztonságára és a bioökonómia elterjesztésére irányuló esetleges új, egész Európára kiterjedő K+I kezdeményezés elindítására, továbbá hogy e kezdeményezés megvalósítható-e és milyen hatásokkal jár majd. E kezdeményezés a közép- és kelet-európai tagállamokban, a Nyugat-Balkánban és az uniós tagjelölt országokban rejlő lehetőségek kiaknázásával valósulna meg. Az elemzés eredményétől függően mérlegelni lehet egy stratégiai ütemtervnek a tagállamokkal egyeztetve történő kidolgozását annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamok természeti erőforrásait a Nyugat-Balkán és a tagjelölt országok természeti erőforrásaival kiegészítve újra lehessen pozicionálni és hasznosítani lehessen az EU-ban rendelkezésre álló és kívánatos legkiválóbb tudományos eredmények és innovatív technológia alapján.
-